VRIJDAG 1 MAART 1940 VERSCHIJNT EENMAAL PER WEEK VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG — No. 9

de arbeid

ORGAAN VAN HET NAT. ARBEIDSSECRETARIAAT

Administratie: Brederodestraat 17-17a, Amsterdam, West, Tel. 83421

„Want de Sowjet-Unie is de burcht van de strijd tegen het wereldimperialisme, het steunpunt van de strijd tegen de oorlog en het machtige bolwerk en voorbeeld voor de vervanging van het in bloed en slijk ondergaande kapitalistische stelsel door het socialistische in de gehele wereld".

Paul de Groot.
„Volksdagblad" van 13 Febr. 1940.

Adolf Hitler verleent aan die Sowjet-Unie daarbij zijn zeer gewaardeerde hulp.

(Red. „De Arbeid".)

Ordening en stakingen

Stap voor stap

De bij wijze van suikerdotten aan de georganiseerde arbeiders van de erkende vakbeweging herhaaldelijk gepresenteerde ordening is ten nauwste verbonden met de ontwikkeling van de collectieve arbeidersovereenkomst. Toen deze overeenkomsten tussen organisaties van arbeiders en werkgevers haar intrede deden in het bedrijfsleven, werden zij in de arbeiderswereld als een overwinning gezien op de werkgevers. Dat lag voor de hand. De opkomst der vakbeweging is gekenmerkt geweest door systematische bestrijding van de werkgevers. Dikwijls gebruikte zij op brutale wijze hun macht om de jonge vakorganisaties te verstikken. Het was hun duidelijk, dat de beoogde aaneensluiting van zoveel mogelijk vakgenoten een inbreuk zou kunnen maken op hun absolute macht in het bedrijfsleven. Herhaaldelijk kwam het voor, dat het lidmaatschap ener vakvereniging voldoende was voor ontslag uit het bedrijf. Het kostte veel strijd om te bereiken, dat de besturen der vakorganisaties, hetzij met de werkgevers zelf en later met hun organisatie, tot behandeling van de grieven der arbeiders konden komen. Uit dit overleg is het instituut van het collectieve arbeidscontract ontstaan. Hoezeer de arbeiders dat als een groot voordeel beschouwden, blijkt uit de omstandigheid, dat jarenlang in arbeidersbladen de cijfers werden gepubliceerd, die de uitbreiding der collectieve arbeidersovereenkomsten deden uitkomen.

Het periodieke overleg betreffende de arbeidsvoorwaarden, dat uit die overeenkomsten voortvloeide, openbaarde al heel gauw, dat de collectieve arbeidsovereenkomst van arbeidersstandpunt bekeken, niet uitsluitend als een voordeel voor hen beschouwd kon worden. De werkgevers verstonden al spoedig de kunst om met die overeenkomsten om te gaan en daarvan vooral remmen te maken in de strijd tussen kapitaal en arbeid. Zij waren het, die die strijd gecanaliseerd hebben; zij waren het, die bewerkte, dat de regeling van arbeidsvoorwaarden meer en meer in handen kwam van de leidende instanties der vakorganisaties en der werkgeversbonden. Zij bevorderden de ontwikkeling van de macht der bureaukratie in de vakbeweging. Zij belemmerden het ontstaan van spontane acties. Waar eenmaal arbeidsovereenkomsten inburgerden, daar ontstond het begrip „contractbreuk", dat in toenemende mate door de bureaukratie van de vakbeweging gebruikt werd om organisaties der arbeiders niet alleen buiten spontane acties te houden, doch ook tegen die acties te gebruiken.

Dit alles neemt in de praktijk van de vakbeweging een zo brede plaats in, dat **de schaduwkanten van het contractwezen aan het overgrote deel van de arbeiders duidelijk zijn geworden.**

Toen voor arbeidsovereenkomsten bij de wet bindend-verklaring en niet-bindendverklaring geregeld werd, werd een belangrijke stap gezet in de richting van het gebruiken der contracten, tegen de belangen der arbeiders. In het individuele contact tussen een arbeider en een patroon, kan een denkend arbeider heel spoedig het element ontdekken der bestaande ongelijkheid tussen de twee partijen, die het contract aangaan. Zodra er sprake is van collectieve contract wordt de schijn versterkt van de gelijkheid der beide partijen, die contracteren en toch wordt in het wezen van de zaak de verhouding tussen den arbeider en den patroon in die zin weinig veranderd, dat in het kapitalisme, ondanks de verschijning van collectieve contracten, de arbeiders de zwakste partij blijven. Het moge dan waar zijn, dat in die overeenkomsten tegenover elkaarstaande plichten en rechten omschreven zijn, het is even goed waar, **dat desondanks de positie van den arbeider vergeleken bij die van den patroon, de zwakkere blijft in het bedrijfsleven.**

Voor er nog sprake is van wettelijke regeling der bindendverklaring, was er reeds in de vakbeweging sprake van het doorvoeren van verplicht lidmaatschap. Het klassebesef van den arbeider voelde intuïtief aan, dat de collectieve arbeidersovereenkomst schaduwkanten had. Het was er echter zeker van, dat het verplichte lidmaatschap afbreuk doet aan de weerbaarheid van de arbeidersklasse. Het kon zekere stabiliteit in het bestaan van den arbeider brengen en in bepaalde gevallen bevoordeling van een categorie van arbeiders, het moest nadeel toebrengen aan de kracht van het klassebesef en aan de klassesolidariteit. Voor zover collectieve arbeidersovereenkomsten bewerkten, dat het verplichte lidmaatschap voor meer groepen arbeiders ging gelden, was dit op zich zelf reeds bedenkelijk voor de arbeidersklasse.

In de jongste debatten, die in de Tweede Kamer over de begroting van Sociale Zaken gevoerd zijn, is door den bekwamen vertegenwoordiger der katholieke werkgevers, dr. Kortenhorst, **een pleidooi gehouden voor wettelijk verbod van stakingen en uitsluitingen.** Hij legde direct verband tussen dit verbod en de collectieve arbeidsovereenkomst. Hij was er dus weer op uit om van die overeenkomsten een middel te maken om stakingen en uitsluitingen te verbieden. Arbeiders staken, patroons sluiten uit. Door tegelijk over stakingen en uitsluitingen te spreken werd weer gewerkt met de schijn van gelijkheid in regelingen, die betrekking hebben op kapitaal en arbeid. Uit hun positie in het bedrijfsleven vloeit voort, dat het stakingswapen voor den arbeiders van grotere betekenis is dan het wapen van de uitsluiting voor de patroons.

In Duitsland en in Frankrijk (Duitsland van Weimar, dus vóór Hitler) hebben wij de ontwikkeling gezien naar de verwezenlijking van het verlangen der bezittende klasse om het uitbreken van stakingen door wettelijke regelingen te bemoeilijken. Die voorbeelden hebben geleerd, dat in zogenaamde demokratische verhoudingen van deze tijd gemakkelijk wordt overgegaan tot inschakeling van overheidsdwang om het uitbreken van arbeidsconflicten te bemoeilijken of te verhinderen.

De ernstige verzakking van het klassebewustzijn bij den sociaal-demokratischen minister Van den Tempel kwam duidelijk tot uitdrukking toen hij aan het adres van dr. Kortenhorst verklaarde, geen principiële bezwaren te hebben tegen het denkbeeld, dat die afgevaardigde had ontvouwd. Hij achtte het tijdstip voor zo een maatregel nog niet gekomen, doch liet duidelijk horen, dat hij zelf dit tijdstip niet veraf meer achtte. Een met klassebewustzijn geladen vakbeweging zou onmiddellijk op de duidelijkste manier stelling genomen hebben tegen die uitlatingen in de Tweede Kamer. Welk een vernedering voor de arbeidersbeweging, die tot ontwikkeling gebracht werd door aanhangers van de klassestrijdgedachte, dat zij thans de mogelijkheid moet zien van medewerking aan het stakingsverbod door een gewezen voorman van de soc.-demokratische vakbeweging! Wanneer aan de S.D.A.P. werkelijk klassewaarde toegekend zou kunnen worden, dan zouden haar bladen kras hebben doen uitkomen, dat de sociaal-demokratie vierkant weigert die vernedering over zich te laten komen. Wie gelooft er nog in ernst, dat Van den Tempel uit dat kamp tegenstand zou ondervinden? Bladen van N.V.V. en S.D.A.P. doen hun best om Van den Tempel als een voorbeeld voor de arbeiders voor te stellen. Waar zijn de afdelingen van de S.D.A.P., **waarin voldoende klassebewustzijn bestaat om protesten uit te brengen tegen de gevaarlijke uitlatingen van Van den Tempel?**

In etappen hebben de kopstukken van de S.D.A.P. en het N.V.V. tegelijk met de aanpassing der verzwakking van het bewustzijn der arbeidersklasse bewerkt. En toch waren het de grote voorgangers van de arbeidersbeweging, die vele jaren geleden hun waarschuwende stem deden horen, wanneer zij aan de arbeidersklasse het advies gaven, **giften van de bezittende klasse slechts op de punt van een speer in ontvangst te nemen.** Latere voorgangers zijn op hun beurt duidelijk geweest, wanneer zij de stelling verkondigden, **dat sociaal-demokratische ministers slechts de rol van gijzelaars der arbeidersklasse in burgerlijke ministeries kunnen vervullen.**

Geen enkel onderdeel van de vakbeweging kan haar oorspronkelijke taak vervullen, tenzij het klasse-bewustzijn een sterke factor blijft in de dagelijkse praktijk.

Inkomens en vermogens

Inkomsten-belasting 1938-'39

(B.) Uit de gegevens der Januariaflevering van het maandblad van het Centraal Bureau voor de Statistiek, inzake de inkomsten belasting, blijkt, dat van 1930-1931 op 1936-1937 voor alle groepen, zowel het aantal aangeslagenen als het bedrag der inkomens en der belasting, belangrijk is gedaald, waarop van 1936-1937 op 1938-1939 voor alle groepen een zwak herstel is gevolgd.

De hogere inkomstengroepen vormen slechts een zeer klein deel van alle belastingplichtigen en dit deel is van 1921-1922 op 1938-1939 nog kleiner geworden. Zo was over deze jaren respectievelijk 31.62 en 47.18% aangeslagen voor inkomens beneden f 1400, resp. 63.05 en 74.25% voor inkomens beneden f 2.000. Over het jaar 1938-1939 had 95.07% van de aangeslagenen in de inkomstenbelasting een inkomen beneden f 5.000, zodat 4.93% voor een inkomen van f 5.000 of meer was aangeslagen.

Verder blijkt uit de gegevens, dat de aangeslagenen voor inkomens beneden de f 1400, zijnde 47.18% van het totaal aantal aangeslagenen, tezamen 23.82% van het totaalinkomen hadden en 4.01% bijdroegen tot de totaal opbrengst der belasting in hoofdsom. Slechts 0.02% der belastingplichtigen was aangeslagen voor inkomens van f 100.000 en meer. Zij hadden 3.19% van het gezamenlijke inkomen en droegen 21.90% bij tot de totaalopbrengst der belasting.

Het gemiddelde inkomen der aangeslagenen in de inkomstenbelasting bedroeg f 2150.

VERMOGENSBELASTING 1938-1939.

Uit dezelfde gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt, dat het aantal Nederlanders in de vermogensbelasting aangeslagen, is gestegen van 174.284 in 1936-1937 op 183.409 in 1938-1939. Hun gezamenlijk vermogen steeg van f 11.071 milliard in 1936-1937 op f 12.580 milliard in 1938-1939. Alzo een vermeerdering der gezamenlijke vermogens van ruim anderhalf milliard gulden. Het aantal millionnairs steeg van 625 op 816.

Wel blijven deze cijfers nog een stuk onder die van 1929-1930 (1929 was een hoogconjunctuurjaar), toen het totale vermogen der aangeslagenen de 15½ milliard te boven ging en er 1362 millionnairs waren, doch dat doet niets af van het feit, dat de opleving van het economische leven, die in de tweede helft van 1936 intrad, aan het kapitaal bijna onmiddellijk groter rijkdom bezorgt, terwijl de brede massa zo goed als niet van die opleving heeft geprofiteerd.

WAAR HET GELD ZIT.

Het gemiddelde vermogen per aangeslagene in het gehele land, bedroeg f 69.000. Daarnaast wordt nog een overzicht gegeven betreffende de vermogens in een aantal gemeenten met meer dan 20.000 inwoners en de provincies.

Wat de provincies betreft, kan worden medegedeeld, dat zich in Zuid-Holland het grootste aantal aangeslagenen in de vermogensbelasting bevindt, n.l. 44.260. (De aanslag in de vermogensbelasting begint bij een vermogen van f 16.000). In Noord-Holland 34.612, Gelderland 20.776, Noord Brabant 15.894. Van de gemeenten bevinden zich in 's-Gravenhage het grootst aantal aangeslagenen, n.l. 15.685 met een vermogen van f 1.652 milliard, Amsterdam 12.342 aangeslagenen met f 1.094 milliard, Rotterdam 6.513 aangeslagenen met 666 millioen.

Er zijn vijf gemeenten, waar **het gemiddelde vermogen per aangeslagene meer dan f 100.000 bedraagt.** Opmerkelijk is, dat in gemeenten als Enschede en Almelo, waar brede arbeidersmassa's aan de rand van het pauperisme leven, het gemiddelde vermogen per aangeslagene het hoogst is. Enschedé staat aan de top, n.l. 1491 aangeslagenen met een gemiddeld vermogen van f 126.000. Dan volgt Almelo: 929 aangeslagenen met een gemiddeld vermogen van f 110.000. In Den Haag is het gemiddelde vermogen per aangeslagene f 105.000, Rheden f 107.000 en Rotterdam f 102.000.

Wij stippen hier nog aan, dat 46% van de vermogensbelastingplichtigen was aangeslagen voor vermogens van beneden f 30.000. Tezamen bezaten zij 14% van het totale vermogen en droegen 9% bij tot de totale opbrengst der vermogensbelasting in hoofdsom. De 816 millioennairs bezaten tesamen 14% van het totale vermogen en betaalden 15% in het totaal der vermogensbelasting.

Uit deze gegevens blijkt, dat er in Nederland voorlopig nog geen gebrek is aan kapitaal. Terwijl de achterstand in de gezinnen der arbeiders steeds groter wordt, neemt de rijkdom der bezittende klasse toe. Het kapitaal is gemakkelijk in staat om de mobilisatie te financieren, doch de regering haalt het geld niet waar het is. Haar maatregelen leiden er toe, dat juist de brede massa,s het meest moeten opbrengen en dat het kapitaal wordt ontzien. Dat zal zolang duren, tot de arbeiders daartegen in verzet komen. Niet het deelnemen van sociaal-demokratische ministers aan de regering is een waarborg voor de behartiging van de belangen der arbeiders. Dit laatste kunnen alleen de arbeiders zelf door onverzoenlijk de strijd tegen het kapitalisme aan te binden.

Edele Verontwaardiging.

Op 22 Februari bracht de pers interessant nieuws uit Moskou:

> MOSKOU, 21 Febr. — De Russische pers, aldus het Duitse nieuwsbureau, volgt het Brits-Noorse conflict met grote belangstelling. De „Krasnaja Zwesda" schrijft o.a.: „Hetgeen op 16 Februari aan de kust van Noorwegen geschied is, is geen toeval. Men heeft hier met de vooropgezette schending van de neutraliteit van een klein land te doen. De schending der neutraliteit van Noorwegen is een concreet bewijs van de politiek van intimidatie, welke Engeland van het begin van de oorlog tegenover de kleine staten gevoerd heeft".

Het ging over het binnendringen van een Noors fjord door Engelse oorlogsschepen om ruim 300 op een Duits schip aanwezige gevangen genomen Britse zeelieden te bevrijden.

Graag maakt het Duitse Nieuws-Bureau bekend, hoe scherp het voor de vrijheid der kleine landen beduchte Moskou de daad der Engelse marine afwees. Ook Berlijn had een fel protest doen horen. En iedereen zal erkennen, dat Berlijn zowel als Moskou, een grote eerbied voor de onschendbaarheid en onaantastbaarheid van de kleine naties aan de dag leggen!

Zeker is, dat Moskou er in slaagt zijn dierbaren Duitsen vriend **in brutaliteit** te evenaren. Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije, Polen zowel als Finland, hebben aan den lijve ondervonden, wat Duits-Russisch respect voor kleine naties inhoudt.

DE RODE OMROEPERS.

De Rotterdamse N.A.S.-kameraden zitten hun straffen van 2, 2 en 1 maand uit, die zij toegediend kregen voor hun uitstapje in de aether.

J. Hoofdman als B. 81—4441 in de Strafgevangenis, Noordsingel te Rotterdam.

W. Motz als No. 420, Celbarakken, Bijzondere Strafgevangenis te Scheveningen.

P. Schot als No. 425 in ditzelfde instituut.

Weer gaat het om betoon aan solidariteit, een wekelijkse brief of briefkaart. In dergelijke verblijven heeft de post bijzondere waarde. Kameraden, toont kameraadschap en verschaft onzen maats de gewenste afleiding.

Geen namen op de enveloppen.

Nummers, alleen maar nummers, plus de plaatsaanduiding. Red. „Arbeid".

De Oorlog en zijn Gevolgen.

VERNIETIGING VAN SCHEEPSRUIMTEN EN OPVARENDEN.

(B.) De voorlaatste week, dat was de week, die op Zondag 18 Februari j.l. eindigde, was sedert het uitbreken van de oorlog een recordweek voorwat betreft het vernietigen van schepen op zee door torpedo of mijn. Niet minder dan 86.077 ton scheepsruimten is in die week verloren gegaan.

In de tweede oorlogsweek was het reeds bar, toen moest worden vermeld, dat in één week een tonnage van 78.193 naar de diepte der zee werd gezonden. Dit record is nu met 8000 ton geslagen.

Volgens de officiële Engelse mededeling zijn in de voorlaatste week ten gevolge van vijandelijke actie 5 Engelse en 15 neutrale schepen verloren gegaan. Ook wat de tonnage betreft, was het verlies voor de neutrale landen het grootst, n.l. 46.810 ton.

In totaal is nu sedert het uitbreken van de oorlog door torpedo of mijn 1.059.766 ton vernietigd. Het is nog zeer de vraag, of het vernietigingswerk ter zee zijn hoogtepunt reeds heeft bereikt. Wij vrezen van niet. In de periode van de onbeperkte duikbuitenoorlog van 23 jaar geleden, ging er in de maand April 1917 869.000 ton scheepsruimten verloren, of gemiddeld meer dan 200.000 ton per week.

De Duitse regering heeft kort geleden opnieuw gedreigd met een onbeperkte duikbotenoorlog en wel in antwoord op de verklaring van den Engelsen minister van marine, Churchill, n.l. dat de geallieerde koopvaarders gewapend zouden worden. Er staat dus ten aanzien van de oorlog ter zee nog heel wat te gebeuren.

De verlieslijst der Nederlandse koopvaardij- en vissersvloot, zomede het aantal slachtoffers, dat daarbij te betreuren valt, is niet gering. Zij ziet er als volgt uit:

		br.t.	sl.offers
1939			
9/9	Mark, houtvaart, op mijn gelopen	1514	—
8/10	Binnendijk, H.A.L., op mijn gelopen	6873	—
—	Tegri, eig. Eeftingh, vermist	279	7
—	Safe, eig. Salomons, vermist	375	7
16/11	Sliedrecht, v. Ommeren, getorpedeerd	5133	26
18/11	Simon Bolivar, K.N.S.M. op mijn gelopen	8309	86
27/11	Spaarndam, H.A.L. op mijn gelopen	8857	5
7/12	Tajandoen. M. Nederland, na ontploffing gezonken	8159	6
—	IJM 116, Silvain, treiler verm.	202	11
10/12	Immingham, Int. Kustv. op mijn gelopen	398	—
1940			
9/1	Truida, eig. Heidema op mijn gelopen	176	—
15/1	Arendskerk. Ver. Ned. Sch. Mij., getorpedeerd	7906	—
29/1	Nora, Sch. Mij. Z.-Vlaand. op mijn gelopen	298	—
10/2	Burgerdijk, H.A.L., getorpedeerd	6853	—
15/2	Den Haag, ontploffing	8971	?
18/2	Ameland. st. Mij. Rotterdam, op mijn gelopen	4537	—
21/2	Tara, ontploffing	4760	—
21/2	IJM. 49, Petten, mijn	270	—

Het is een zwarte lijst. In vijf en een halve maand gingen tengevolge van de oorlog alleen van Nederland, dat niet rechtstreeks bij de oorlog is betrokken, 18 zeeschepen verloren, tezamen metende bijna 75.000 bruto ton.

Daarbij verloren 148 opvarenden het leven. Waarschijnlijk zal dit aantal groter zijn, omdat het lot van een deel der bemanning van het stoomschip „Den Haag" nog niet bekend is.

Wij hebben hier niet te doen met een natuurramp, waartegenover de mens machteloos staat. Neen, deze vernietiging van waarden en mensen is mensenwerk. Zij wordt zeer opzettelijk en geraffineerd georganiseerd, teneinde het te stichten onheil zo groot mogelijk te doen zijn. Wij kennen het aantal slachtoffers niet, dat gemaakt is bij de vernietiging van het meer dan 1 millioen ton scheepsruimten der koopvaardij- en vissersvloot in de vijf en een halve maand van de oorlog. Het staat wel vast, dat het er vele honderden, misschien wel duizenden zullen zijn.

Verder moet de verloren gegane scheepsruimte weer opnieuw geproduceerd worden. Hetgeen alleen Nederland aan scheepsruimten verloor, is zeker wel zoveel, dat alle Nederlandse scheepswerven bij elkaar meer dan een vol jaar op volle kracht zouden moeten werken om deze weer opnieuw te bouwen. Wij krijgen dan weer duurdere schepen, met het gevolg: hogere vrachtprijzen en dus duurdere producten.

De grote massa kan uiteindelijk het gelag betalen. Niet alleen de kosten van de oorlog zelf, maar ook alles, wat aan economische waarden door de oorlog wordt vernietigd. Het is wel een krankzinnige maatschappij, waarin wij leven.

STEEDS MAAR MEER VOOR DEFENSIE.

In de huidige stemming van nationalisme, waarin een groot deel van het Nederlandse volk verkeert, kan de regering op het gebied van bewapening ver gaan. Terwijl het slagkruisersplan nog in de maak is en er over wordt gepolemiseerd, of de Volksraad in Indonesië er een woordje over zal mogen meespreken, komt de minister van Defensie in de Memorie van Toelichting op een aanvullende begroting voor Defensie mededelen, dat hij reeds uitvoering heeft gegeven aan de versterking van de luchtafweer en dat de totale kosten daarvan 38.2 millioen zullen bedragen. Hiervoor worden of zijn aangekocht, kanonnen, jagers, verkenners, etc.

Het is wel tekenend, dat dergelijke mededelingen in de pers op het publiek en ook op de brede massa van de arbeiders zo weinig indruk maken. Er is een tijd geweest, b.v. toen destijds minister Colijn met zijn vlootplan kwam, dat daartegen verzet in brede kring was waar te nemen. Wij zijn thans zover, dat verreweg het grootste deel der Nederlandse arbeidersbeweging vermeerderde uitgaven voor Defensie, zelfs al loopt het in de honderden millioenen, als de gewoonste zaak van de wereld aanvaardt. Men beschouwt dit eenvoudig als noodzaak. Een ander deel der arbeiders bekijkt deze dingen tegenwoordig met gematigde onverschilligheid. In ieder geval verkeert in deze tijd de regering in de voor haar gunstige omstandigheid, dat zij millioenen en millioenen voor Defensie kan besteden, zonder dat zulks opstandigheid onder de bevolking verwekt.

Intussen, wij zullen er later, indien de rekening eerst goed gepresenteerd zal worden, wel meer van merken. Wij zullen dat ondervinden aan het belastingbiljet, maar ook aan de uitgaven onzer gezinnen, waarop de indirecte belastingen zeer zwaar zullen drukken. Er zal ongetwijfeld een tijd komen, dat de Nederlandse arbeidersklasse en de Nederlandse bevolking in het algemeen anders op deze dingen zullen reageren, dan zulks thans het geval is.

DE PRIJZENPOLITIEK DER REGERING.

De minister van Economische Zaken heeft er weer eens in een communiqué in de pers aan herinnerd, dat hij reeds vroeger heeft te kennen gegeven, dat geen bezwaar bestond tegen verhoging van de kostprijs boven het peil van de maand Augustus 1939, voorzover deze verhoging door een aantoonbare verhoging van de kostprijs werd gemotiveerd. Nadat de oude voorraden in het algemeen waren opgeruimd, heeft de minister vervolgens op de persconferentie van 3 November 1939 als ook bij de schriftelijke behandeling van de begroting van het departement van Economische Zaken medegedeeld, dat ten aanzien van de prijsbepaling door het bedrijfsleven accoord kon worden gegaan met een calculatie op basis van de vervangingswaarde, indien en voorzover normale handelsvoorraden werden aangevuld.

Het is intussen wenselijk gebleken, deze richtsnoeren te verduidelijken met betrekking tot de handelsmarges. In sommige gevallen blijkt men er n.l. van te zijn uitgegaan, dat bij de herziening van de prijzen de procentuele bruto winstmarges konden worden gehandhaafd. Dit standpunt moet als onjuist worden beschouwd. Ook voor de handel geldt, dat prijsverhoging door een aantoonbare kostprijsstijging moet worden gemotiveerd. Bij de prijsbepaling door de handel, mag dus het totale geldbedrag van de bruto-winstmarge slechts worden verhoogd, indien en voorzover een aantoonbare verhoging van de handelskosten heeft plaatsgevonden.

Tenslotte doet de minister een beroep op het bedrijfsleven om deze aanwijzingen nauwgezet na te lezen, teneinde zonder dat van de bijzondere bevoegdheden van de prijsopdrijvings- en hamsterwet 1939 gebruik behoeft te worden gemaakt, een verhoging van de prijzen en daarmede van de kosten van levensonderhoud zoveel mogelijk te beperken.

Wij zijn zo vrij om te menen, dat dit beroep van den minister weinig uitwerking zal hebben. De theorie van de vervangingswaarde is zeer rekbaar. Deze eenmaal aanvaard hebbende, dat n.l. prijsverhoging gebillijkt is, wanneer aangetoond kan worden, dat verhoging van de handelskosten heeft plaatsgevonden, zal men moeilijk prijsverhoging kunnen tegengaan, die niet gemotiveerd kan worden. Het staat vast, dat er reeds in de eerste maanden van de oorlog in Nederland dik gehamsterd is; dat oude voorraden zijn vastgehouden met het oogmerk deze later tegen hogere prijzen van de hand te doen. Als men goed oplet bij het kopen in winkels, dan bemerkt men, dat men thans nog artikelen koopt van voorraden van vóór September 1939, doch die tegen belangrijk hogere prijzen worden van de hand gedaan.

Daarom heeft het N.A.S. direct na het uitbreken van de oorlog de eis gesteld: **inbeslagname van alle gehamsterde goederen.** Doordat de regering deze maatregel niet nam, zijn de voorraden tegen hogere prijzen van de hand gedaan en is daar door de fabrikanten en de handel ten koste van de consumenten dik aan verdiend.

Er is nog iets anders. Wij spraken meerdere huismoeders, die meenden met zekerheid te kunnen vaststellen, dat in meerdere gevallen door winkeliers wel een bepaald artikel tegen de vroegere prijs wordt verkocht, doch dat de kwaliteit belangrijk minder is. Men constateerde dit ten aanzien b.v. van koffie en thee. Ook in die gevallen hebben wij te maken met gecamoufleerde prijsverhoging.

In „demokratisch" Nederland.

DRIE JAAR GEVANGENISSTRAF.

(B.) In de „Arbeiderspers" kon men enige dagen geleden, zonder enig commentaar lezen, dat de 24-jarige soldaat W. P. de V. op 11 October 1939 te IJmuiden geschriften van gezagondermijnende en opruiende inhoud zou hebben verspreid en deswege door de Krijgsraad tot een **gevangenisstraf van drie jaar met ontslag uit de dienst is veroordeeld.**

Op advies van het I.S.F. werd gedaagde verdedigd door mr. Van Wijk uit Haarlem, die voor vrijspraak pleitte, wijl kon worden aangetoond, dat de inhoud van het geschrift wel bestond uit klachten van soldaten over behandeling, terwijl eveneens van de imperialistische oorzaken van de oorlog werd gewag gemaakt, doch formeel niet opruiend was.

De Krijgsraad veroordeelde den soldaat evenwel tot drie jaar gevangenisstraf. Waarom? Alleen omdat deze in het bezit was bevonden van een blaadje, dat de hogere militairen opruiend van inhoud achtten en welk blaadje de man wellicht aan een ander ter lezing heeft gegeven.

Er is een tijd geweest, dat ook de S.D.A.P. tegen dergelijk willekeurig optreden tegen soldaten protesteerde, dat zij er voor op kwam, dat ook een soldaat een mening mocht hebben over maatschappelijke vraagstukken en over de oorzaken, die in een kapitalistische maatschappij tot oorlog leiden. Die tijd is lang voorbij.

De S.D.A.P. en de „Arbeiderspers", plus de moderne vakbeweging, verdedigen thans met de burgerlijke partijen in en buiten de regering de demokratie, die men echter tegenwoordig in Nederland met een kaarsje moet zoeken.

VIER MAANDEN VOOR EEN EX-DIENSTWEIGERAAR.

De politierechter te Alkmaar veroordeelde dezer dagen een ex-dienstweigeraar tot **vier maanden gevangenisstraf,** omdat gedaagde principieel bezwaar had gemaakt om op bevel van den burgemeester in verband met de luchtbescherming een radioluisterpost te bezetten.

Dat is geen kleinigheid. Wij hebben hier niet te doen met militaire ongehoorzaamheid. De kameraad in kwestie heeft zijn straf voor dienstweigering ondergaan. Nu werd hij voor het feit gesteld om als burger werk te doen, waartegen hij principieel bezwaar heeft. Hoe ver het met de beperking van de bewegingsvrijheid in dit land reeds gekomen is, blijkt wel uit de veroordeling in deze tot vier maanden.

JO DE HAAS VRIJGESPROKEN BIJ GEBREK AAN BEWIJS.

Voor zover in dit „demokratische" land nog vergaderingen worden toegelaten, moeten sprekers meer dan ooit hun woorden in acht nemen, want er is niet veel voor nodig om in het schuurtje terecht te komen.

Dat ondervond enige maanden geleden Jo de Haas, die voor de vrije beweging in een vergadering in Emmercompascum het woord voerde. De aanwezige marechaussee meende, dat de rede opruiend was en beledigend voor de koningin. De Haas deed echter niets anders dan de werkelijke oorzaken van de oorlog ontleden en zette uiteen, hoe de strijd tegen de oorlog gevoerd zou kunnen worden. Daarbij had hij allerminst het oogmerk om de koningin te beledigen.

Evenwel werd Jo de Haas onmiddellijk gearresteerd. Nadat men hem bijna **drie maanden** in voorarrest heeft vastgehouden en de officier van justitie **een jaar gevangenisstraf** tegen hem heeft geëist, heeft de rechtbank hem vrijgesproken, wijl er aan de hand van de uitgesproken redevoering geen termen voor een veroordeling aanwezig waren.

Intussen werd Jo de Haas bijna drie maanden van zijn vrijheid beroofd.

Onder de streep

Uit het leven der gemobiliseerden.

Door E. Wp.

I.

Toen in September 1938 de imperialistische grootmachten door de „vrede" van München het tijdstip van het uitbreken van de oorlog tot nader datum uitstelden, was het duidelijk voor ieder, die meer poogt te doorgronden van de gebeurtenissen van dit tijdperk dan de regeringen en hun ingewijden los plegen te laten, dat de duur van deze overeenkomst tussen enerzijds Chamberlain en Daladier met aan de andere kant Hitler en Mussolini slechts zeer tijdelijk kon zijn.

Zelfs wanneer men niet tot deze opvatting kwam uit gronden van Marxistische maatschappij-beschouwing, dan nog kon men zich deze overtuiging eigen maken door het zien van de koortsachtige bewapening, de hand over hand toenemende militairisatie, waartoe alle landen — al dan niet direct bij de episode van München betrokken — overgingen.

Zo was het ook in dit land. Sinds September 1938 hebben wij te maken gekregen met een zich voortdurend meer laten gelden van de militaire macht in het leven van de burgers, een grijpen in de gang van zaken van het openbare leven, het gedurig meer belasten van de landskas. Wetten werden afgekondigd, maatregelen werden genomen, de openbare mening werd beïnvloed — in een half jaar tijds werden zoveel voorbereidingen getroffen, dat alleen de opsomming daarvan stof zou bieden tot het schrijven van een omvangrijke brochure. Dit zullen wij nu niet doen, al zou men door het publiceren hiervan veel kunnen bijdragen tot het besef, dat ook de Nederlandse bourgeoisie op uiterst geraffineerde en systematische wijze de kunst verstaat, die maatregelen door te voeren, die zij voor het veiligstellen van haar belangen noodzakelijk acht.

In April 1939, toen Italië, een der „vredesgenoten" van München, overging tot het bezetten van Albanië, was men in Holland reeds zo ver, dat militaire maatregelen op betrekkelijk uitgebreide schaal konden worden genomen. Nog eens weer dreef de donderwolk van het oorlogsgevaar over Europa af, opnieuw bepaalden Engeland en Frankrijk zich ertoe, uitsluitend het wapen van de economische oorlog te hanteren.

Daarna echter, in Augustus 1939, een verscherpte actie van Duitsland tegen Polen, het straffer stellen van de eisen inzake Danzig met in aansluiting daarop de inval in Polen, het voor de gehele „demokratische" wereld als een donderslag bij heldere hemel werkend Stalin-Hitlerpakt en, op 3 September, de oorlogsverklaring van Engeland en Frankrijk aan Duitsland.

Enige dagen tevoren was in Nederland de algemene mobilisatie afgekondigd, waardoor enige honderdduizenden mannen uit hun werk en van hun omgeving werden weggerukt, waardoor evenveel gezinnen in gans andere omstandigheden werden geplaatst als voordien.

* * *

Een opmerkelijk verschijnsel is, dat velen, die in bepaalde delen der arbeidersbeweging doorgingen voor bewuste strijders, die jarenlang op — zo men wil — Marxistische wijze het onvermijdelijke van de komende oorlog hadden betoogd, die met klem van de in die periode voor de arbeidersklasse weggelegde taken spraken, op dat historische ogenblik met de mond vol tanden stonden, op zijn best niet wisten te adviseren, hoe te handelen — erger, zich passief dan wel actief schaarden aan de zijde van de bourgeoisie. Sprongen zij in het laatste geval niet in de bres voor de verdediging van het Nederlandse grondgebied, voor de bescherming der integriteit, dan toch zeker voor de verdediging van de koloniale gebieden tegen fascistische bedreigingen of zij schakelden zich in aan het militaire front door zich op het glibberige pad der luchtbescherming te wagen.

Onze beweging heeft deze toestand niet gekend; zij bewees, dat de beginselen, die zij uitdroeg voor de oorlog een feit werd, haar ernst waren. Zij kende geen aarzelingen, zij dreigde niet op listig gecamoufleerde zijpaden te stranden. Er bleek maar één logika voor haar te bestaan:

moedig vasthouden aan de principes van klassenstrijd en internationalisme; onverzoenlijk de strijd organiseren tegen de eigen bourgeoisie.

Wanneer desondanks meer in onze pers gepubliceerd werd over toestanden, uit de mobilisatie voortvloeiend, zoals prijsstijgingen, kostwinnersvergoedingen e.d., dan over de omstandigheden, waaronder tienduizenden arbeiders in het leger leefden, over misstanden, verzetwekkende feiten en andere factoren, die voor de strijd van belang kunnen zijn, dan vindt dit niet zijn oorsprong **in gebrek aan materiaal.** Het is ook een van de gevolgen van de steeds verder voortgeschreden vermilitairisering van Nederland. Immers, zodra waren niet de extra-maatregelen in verband met de Italiaanse overval op Albanië genomen, of tevens werden beperkende bepalingen voor de pers in werking gesteld, die praktisch op een censuur over alle berichten, het leger of militaire maatregelen zelfs maar in verwijderd verband rakend, neerkwamen. Het is voor een arbeidersorgaan, dat zich onder deze omstandigheden wil handhaven zonder aan zijn beginselen afbreuk te doen, in dezelfde mate moeilijk dit te bereiken als het voor de justitie gemakkelijk is, bij de bestaande bevoegdheden maatregelen tegen zulk een krant door te drijven. Niets zou eenvoudiger zijn dan ervaringen, die arbeiders uit ons gelid in militaire dienst opdoen, te boekstaven en hieraan beschouwingen vast te knopen. Wie zegt echter, of zulk een publikatie niet de strop zou kunnen worden voor het blad, dat ertoe overging?

(Wordt vervolgd.)

Hun overeenkomst van 11 Februari

In de vijfde periode.

De C.P.N. en haar nieuwste taktiek

DE ZWENKING VOLTREKT ZICH.

Niet zonder innerlijke moeilijkheden passen de voormannen der C.P.N. zich bij de nieuwste zwenking van de Komintern aan. Terwijl haar secties het Stalin-Hitlerfront toejuichen — „Heil de vredesapostelen van Moskou en Berlijn" — moeten zij opnieuw de weg betreden van niets ontziend „radicalisme", dat losgelaten wordt op de arbeiders en hen er van moet doordringen, dat de C.P.N. de dapperste en actiefste kampioen voor hun levensbelangen is.

Intussen bewijst de misdadige oorlog van Moskou tegen Finland alle dagen, hoe de heren van het Kremlin een bloedige afslachting van Russische en Finse proleten in praktijk brengen.

Er zijn wrijvingen in het C.P.N.-kamp. Nieuwe „leiders" van de miserabelste soort melden zich. Zij spreken over het „uitsnijden van rotte plekken". Aan enige vooraanstaanden wordt verweten, dat zij niet krachtig genoeg voor de nieuwste politiek op komen. Zij hebben van ganser harte in volksfronterij en nationalisme gedaan en hebben gemoedsbezwaren tegen een nieuwe omzwaai.

Een districtsvergadering van Amsterdam („Volksdagblad" van 5 Februari) hield zich bezig met de nieuwe richtlijnen voor de economische strijd. Om te bewijzen, dat de vijfde periode grote overeenkomst met de derde vertoont, citeren wij een rede van den voorzitter van die bijeenkomst, J. Janzen het navolgende:

„De activiteit in de bedrijven is echter nog veel te klein en juist van deze conferentie moet een krachtige stimulans voor de versterking van dit werk uitgaan. De drie stakingen tonen duidelijk aan, welke mogelijkheden hier zijn weggelegd. Het aantal partijgenoten in deze stakingen was echter naar verhouding te klein. Het was daarom mogelijk, dat de Trotskisten de havenstaking van binnenuit konden kapot maken.

De bedrijfskranten.

De bedrijfskranten, die wij thans hebben, zijn niet voldoende ingesteld op de belangen van die groepen arbeiders, waarvoor ze bestemd zijn. Negen manifesten werden verspreid in de 5 afgelopen oorlogsmaanden in een oplaag van 304.000; vier manifesten van het Partij-Bestuur in een oplaag van 270.000 en vier uittreksels van „Het Volksdagblad" ten getale van 145.000.

Om een goede basis te maken, moet een brede kern van lezers gezocht worden en meer abonné's die zelfstandig hun krant ondersteunen.

Dat is mogelijk. De transportarbeiders hebben reeds 100 vaste lezers, allen arbeiders, die buiten het verband van onze partij staan. Zo moet het in alle onderdelen van de partij gaan.

Van de 25.000 kranten, die wij op gezette tijden verspreiden, bereiken echter een aantal niet het doel, aangezien verschillende secties het belang van goede verspreiding nog niet ten volle beseffen. Het bedrijfswerk wordt door de sectie-leidingen nog niet voldoende ondersteund. Daarin moet beslist verandering komen.

Met voldoening kunnen wij echter constateren, dat het overgrote deel van onze leden in de vakbeweging is georganiseerd, ofschoon wij door royementen ook een klein gedeelte on-georganiseerden hebben.

Aangetoond werd, dat wanneer er strijd wordt gevoerd tegen de royementen (zoals bij de metaalbewerkers en schilders) de reformisten worden teruggedrongen.

Jan Janzen schilderde vervolgens het werk in de werklozenbeweging, de vrouwenbeweging, op het platte land, waar in de afgelopen periode vele zwakten naar voren kwamen en hij wees op de noodzaak om ten spoedigste in deze gang van zaken verandering te brengen. Ook bracht hij verslag uit over het werk van de partij voor „Het Volksdagblad". Terwijl overal het aantal abonné's steeg, bleef Amsterdam in dit opzicht ten achter. Kenmerkend was echter, dat tijdens de stakingen onze krant zeer vele nieuwe abonné's kon inschrijven, een uitstekend bewijs, dat wanneer de strijdlust in de partij toeneemt, dit ook zijn weerslag vindt in de andere werkzaamheden der partij."

Een citaat uit het C.P.N.-blaadje „De Bouwvakarbeider", uitgegeven als orgaan der C.P.N., van Eeghenstaat 26, bewijst, hoezeer de bemoeiingen van die partij met de economische actie gedrenkt worden in Stalinistische propaganda:

„Trotski—Sneevliet.

Beider maskers vallen.

In een der grootste financiersbladen, de „New-York Times", publiceer Leo Trotski een artikel, dat er op was gericht de Amerikaanse bankiers te bewegen de neutraliteit op te heffen om daarmede een oorlog te bevorderen. Maar dan ook een oorlog die zich uitsluitend zou richten tegen de Sowjet-Unie. D.w.z. een contra-revolutionnaire oorlog met als doel: mèt de Sowjet-Unie, de gehele internationale arbeidersklasse te treffen. Deze schavuit dus heeft onderdak gezocht en gekregen bij de oorlogs-financiers van het machtige „Wallstreet". En de misleide goegemeente uit N.A.S. en R.S.A.P.-kringen hebben dit alles niet geweten....! De N.A.S.-leden uit het haven- en bouwbedrijf hebben niet eerder geweten, dat de aartsschavuit Trotski in de loop der jaren aanslag op aanslag, in samengang met onze doodsvijanden, op de arbeidersklasse voorbereidde! Deze onwetendheid is het gevolg van Sneevliets „zwijgzaamheid" tegenover zijn kringen.

Zijn medeplichtigheid is daardoor reeds een feit, dat binnen het raam dezer mogelijkheden gestraft moet worden met het onmiddellijke wegjagen van hem uit elke instantie die met de arbeidersklasse verbonden is. Wij schreeuwen het uit: Trotski in dienst van Wallstreet vóór de contra-revolutie tegen de Sowjet-Unie. Wij schreeuwen het uit: Sneevliet in dienst van het Nederlandse financierskapitaal versterkt mede de oorlogskrachten tegen de Sowjet-Unie. Sneevliet heeft in dienst van het kapitaal alle in de afgelopen jaren gevoerde stakingen en niet in het minst de laatste bouwvak- en havenstaking vermoord. De verraderlijke rotgenoten van beiden ondergingen de straf van het vuur-peloton in de Sowjet-Unie. De voorlopige strafmaatregel tegen Sneevliet moet zijn: Wegjagen!

N.A.S. en R.S.A.P.-leden jaren lang zijt gij bedrogen en misleid geworden. Thans zijn de maskers gevallen.

Uw revolutionnaire klassegevoel zal van U eisen, dat gij al Uw vijanden die in Uw kringen vertoeven vandaag nog uit moet werpen."

In het kleine stukje zit zoveel verdraaiing en bedrog, is er zoveel opzettelijke misleiding, dat wij een paar kolom nodig zouden hebben om het geschrijf voldoende te belichten. Daar was het ons niet om begonnen. Wij wilden slechts doen uitkomen, dat er opnieuw geld is bij de C.P.N. om zulke lectuur te verbreiden en dat bij de vijfde periode dezelfde journalistiek past als bij de derde. Sneevliet moet volgens de C.P.N. precies als in 1927 en volgende jaren weer **weggejaagd** worden. En dat is nog maar

„de voorlopige strafmaatregel".

Intussen jagen de voormannen van de C.P.N. steeds weer elkaar weg en blijven wij persoonlijk in alle gemoedsrust ons werk doen.

Over die vijfde periode voor heden nog drie opmerkingen:

1 **Het nieuwe „radicalisme" is in zichzelf veroordeeld, omdat het de combinatie Hitler-Stalin dient.**

2 **De actie onder de arbeiders van C.P.N. zijde met N.S.B.-steun, wordt vergezeld van een agitatie onder de boeren van de N.S.B. met C.P.N.-steun.**

3 **De N.A.S.-beweging moet aan haar inzichten getrouw blijvend de strijdgeest der arbeiders wekken, zonder dat N.A.S.-organisaties voor C.P.N.-N.S.B.-doeleinden gebruikt kunnen worden.**

Eenstemmig oordeel

Een van ziel en een van zinnen

Twee citaten over de Duits—Russische overeenkomst van 11 Februari. Commentaar overbodig. Aan onze lezers de taak een conclusie te trekken uit zo grote overeenstemming van opvatting. De beide dagbladen van de C.P.N. en van de N.S.B. zijn aan het woord.

„Volksdagblad" van 13 Februari:

„Een slag tegen de voornaamste oorlogsdrijvers.

De economische overeenkomst tussen de Sowjet-Unie en Duitsland, die op 11 Februari is afgesloten, heeft een grote betekenis, en niet alleen op economisch gebied.

Wat de handelsbetrekkingen betreft, zal de Sowjet-Unie grote hoeveelheden moderne machines en afgewerkte industrieproducten krijgen, in ruil voor grondstoffen, waarvan het in ruime mate is voorzien.

Dit is op zich zelf een groot voordeel. Het socialistische land zet hierbij de beproefde Leninistische politiek voort, waarbij het door goederenruil met de kapitalistische landen, van deze bepaalde hulpmiddelen verkrijgt, die het in staat stellen de versterking van zijn economische, en daarmee ook zijn politieke macht te bespoedigen en verder uit te bouwen.

De versterking van de Sowjet-Unie, die hierdoor bevorderd wordt, is tegelijkertijd een versterking van de positie der arbeidersklasse en van alle onderdrukten in de wereld.

Want de Sowjet-Unie is de burcht van de strijd tegen het wereld-imperialisme, het steunpunt van de strijd tegen de oorlog en het machtige bolwerk en voorbeeld voor de vervanging van het in bloed en slijk ondergaande kapitalistische stelsel door het socialistische, in de gehele wereld.

Doch hiermede houdt de betekenis van het thans afgesloten economische verdrag niet op. Want het is in feite een voortzetting van het niet-aanvalsverdrag tussen de Sowjet-Unie en Duitsland, dat in Augustus 1939 tot stand kwam, toen de imperialistische oorlog naar Europa oversloeg en Duitsland besloot van oorlogvoeren tegen de Sowjet-Unie af te zien.

Tegelijkertijd werden toen afspraken gemaakt voor het hervatten van economische handelsbetrekkingen, die in de voorafgaande jaren tot een minimum waren gedaald.

Wij kunnen zeker verwachten, dat deze nieuwe overeenkomst door de Brits—Franse oorlogsvoerders, en hun sociaal-demokratische agenten in ons land, met hysterische uitbarstingen van woede zal worden ontvangen.

Immers, in de huidige imperialistische oorlog betwisten Duitsland aan de ene zijde, en Engeland—Frankrijk aan de andere zijde, elkaar het bezit van koloniën en de beheersing van de wereldhandel. Engeland vooral gebruikt daarbij voornamelijk, althans tot nu toe, het wapen van de blokkade ter zee, en ontziet zich niet de neutrale landen daaraan op te offeren.

Het Brits—Franse imperialisme poogt tevens deze oorlog tegen zijn Duitse concurrent met een kruistocht tegen de Sowjet-Unie en tegen de klassebewuste arbeiders in alle landen te combineren.

In tegenstelling tot de toestand van vóór September 1939, is het Brits—Franse imperialisme thans tot de voornaamste oorlogsdrijver in de wereld geworden.

Zijn doel is een nieuw en erger Versailles en de wijze, waarop het de Finse Witten tegen de Sowjet-Unie heeft opgezweept en tot volhouden van hun oorlog voortdrijft, wijst ook op de al te duidelijke voornemens, die het tegenover de Sowjet-Unie koestert.

Het Brits—Franse imperialisme poogt met alle middelen deze oorlog te verscherpen, de fronten uit te breiden, in de neutrale landen nieuwe slagvelden te scheppen en de volkeren der neutrale landen voor zich te laten bloeden.

Wij zijn, in Nederland, in de laatste maanden herhaaldelijk getuige geweest van de methoden, waarvan zich het Brits—Franse imperialisme daarbij bedient. Door zijn blokkade en de economische en politieke druk, die het op de neutrale landen uitoefent, poogt het deze in tegenstelling tot zijn Duitsen tegenstander te brengen.

Het poogt de neutrale landen tot indirecte deelname aan zijn blokkade van Duitsland te dwingen, met alle gevaarvolle gevolgen van dien.

Het duidelijkst kwam het bewustzijn van dit gevaar in de volksmond tot uitdrukking, toen er, in de dagen van „spanning", met de grootste zorg werd gesproken over „een kat in het nauw, die wel eens rare sprongen kon maken".

De uitbreiding van de economische betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en Duitsland betekent daarom ook een verlichting van de positie der neutrale volkeren en, niet in het minst, van ons Nederlandse volk, dat in zijn grote meerderheid absoluut buiten deze misdadige oorlog om de koloniale buit wenst te blijven en met al zijn naburen vreedzame betrekkingen wenst te onderhouden. De nieuwe stap van de Sowjet-Unie is een slag tegen de voornaamste oorlogsdrijvers in de huidige situatie, en daardoor in het belang van allen, die er voor strijden, dat aan deze oorlog een zo spoedig mogelijk einde wordt gemaakt.

P. de Gr."

„Het Nationale Dagblad" van Musserts beweging schreef op 14 Februari:

„Om echter de afhankelijkheid van Groot-Brittannië te verminderen, heeft Hitler in 1937 bevel gegeven tot het indrukwekkende vierjarenplan, dat door de gezamenlijke inspanning van Duits vernuft, organisatievermogen en arbeidsschepping de autarkische opbouw der Duitse volkshuishouding moest bewerkstelligen. Dit werk zal aan het eind van dit jaar hoofdzakelijk voleindigd zijn, doch reeds heeft Duitsland nieuwe gebieden veroverd, die de mogelijkheden voor uitbreiding der economische zelfstandigheid belangrijk hebben vergroot.

Inmiddels echter is de doorbraak van Duitsland naar Rusland voltooid, heeft de Joodse richting van Litwinof een vernietigende nederlaag geleden en heeft het verdrag van Augustus l.l. de grondslagen voor de nieuwe ontwikkeling gelegd.

De betekenis der Duits—Russische economische samenwerking.

Duitsland hervat nu, met het economisch accoord, dat in Moskou werd gesloten, de historische werkzaamheid in de Russische ruimten. Het Duits—Germaanse leiderschap is voor de Russische volken te allen tijde onontbeerlijk geweest. De verbinding tussen de twee grootste volkshuishoudingen van Europa, was overigens ook voor de oorlog van belang gebleven. Nog in 1913 nam Duitsland een derde van de Russische uitvoer in ontvangst en leverde ongeveer de helft van de Russische invoer. Toen Rusland na de oorlog de economische betrekkingen met het buitenland hervatte, hernam Duitsland zijn plaats en wederom kwam in de jaren 1921—1923 een derde van de Russische invoer uit het Derde Rijk, welk aandeel in de jaren 1931—1933 zelfs tot 40 pct. steeg. Na de economische oorlog met Rusland van de jaren 1933—1939 staat Duitsland thans aan het begin van een nieuwe ontwikkeling, waarbij de rollen zodanig verdeeld zijn, dat het Derde Rijk de industriële fabriek van kapitaalgoederen voor Rusland wordt. Zelfs de in twintig jaar opgebouwde Sowjet-industrie kan n.l. bij lange na niet in de behoefte van het land voorzien. Het gaat bij de Duitse uitvoer naar Rusland inderdaad hoofdzakelijk om machines. In Rusland daarentegen zullen onder Duitse leiding de geweldige grondstofrijkdommen tot volle ontwikkeling worden gebracht, terwijl een verkeersbedrijf per rail, langs de weg en door een nieuw kanalensysteem de sprongsgewijze stijging van het goederenvervoer, die men verwacht, zal moeten opvangen. Stalin heeft het verkeersvraagstuk persoonlijk met den Duitsen deskundige Dr. Todt besproken.

Door het Russische vasteland heen zal dan op de duur de verbinding tot stand komen met het Oost-Aziatische economische blok, dat onder leiding van Japan wordt gevormd en dat eveneens om militaire redenen langzamerhand onafhankelijk wordt gemaakt van de economische dictatuur der Verenigde Staten, van Groot-Brittannië en van Frankrijk."

Uitbundige vreugde in beide artikelen. Dankbaarheid aan beide kanten over de vruchten van de Duits—Russische vriendschap. Paul de Groot verzwijgt even, dat Duitsland ook **wapenleverancier** van de vredesapostelen op het Kremlin is. Wijnkoop & Co. zullen de ezelstrap naar „de Joodse richting van Litvinow", uit het „Nationale Dagblad" voor lief nemen. Zij hebben ook de afslachting van veel vooraanstaande Joden uit de partij van Lenin, die Stalin bewerkte, geslikt en verdedigd.

Een Bemerking in „De Vakbeweging"

„De Vakbeweging" van het N.V.V. van 15 Februari schreef aan ons adres het navolgende:

„Hoe komt het toch, dat gij, indien het N.V.V. in al zijn geledingen bij u geen goed kan doen, plagiaat pleegt uit ons blad, zonder daarbij de bron te vermelden?

Reeds verleden jaar nam „De Arbeid", zonder ook maar met één letter de bron te vermelden, een geheel artikel uit ons blad letterlijk over betreffende de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije. Ingevolge ons verzoek werd in een later nummer van „De Arbeid" de bron vermeld.

In het nummer van 19 Januari j.l. komt een artikeltje voor van B(ouwman?) over rationalisatie en werkloosheid. Daarin treffen wij aan de cijfers, welke Van Dugteren in zijn artikel „De werkloosheidsverzekering als zondebok" in „De Vakbeweging" van 21 December 1939 heeft vermeld. De in het artikel van Van Dugteren opgenomen cijfers berekend aan de hand van de, in het rapport van de Hoge Raad van Arbeid inzake het onderzoek naar de blijvende werkloosheid en haar bestrijding, vermelde gegevens. De uit dit rapport door Van Dugteren gemaakte berekeningen vinden wij thans woordelijk terug in het vorenbedoelde artikel in „De Arbeid", voorzien van de mededeling, dat zij aan het rapport van de Hoge Raad van Arbeid zijn ontleend. In dit rapport zijn de door Van Dugteren berekende cijfers echter niet te vinden.

Is men bij de N.A.S.-leiding wellicht bang, dat — indien vermeld wordt, dat deze gegevens aan „De Vakbeweging van het reformistische N.V.V. zijn ontleend — men van de zijde der N.A.S.-leden geïnterpelleerd wordt over het gebruik maken van de diensten van het verbureaukratiseerde N.V.V.?"

Wij kennen den schrijver C. K. J. niet. Hij schijnt in zijn wiek geschoten. Hij vermeldt nog eens weer, dat in „De Arbeid" een jaar geleden „een geheel artikel" over Tsjecho-Slowakije voorkwam zonder bronvermelding, ontleend aan „De Vakbeweging". Wij hebben toen daarop gewezen in de redactie van „De Vakbeweging" laten weten, dat er sprake was van een onwillekeurig verzuim, dat wij in onze krant corrigeerden. Als deze C. K. J. daarop nog eens wil terugkomen, is dat zijn zaak. Erg royaal lijkt mij dat zeker niet.

Het nu geconstateerde feit gaat over cijfers betreffende rationalisatie en werkloosheid. De zonde, die (B.) beging, bestond daaruit, dat hij niet over van Dugteren sprak als de man, die deze cijfers uit de gegevens van een rapport van de Hoge Raad van Arbeid had berekend, toen (B.) deze cijfers ten beste gaf in onze krant. Wij kunnen ons begrijpen, dat deze zonde gesignaleerd wordt, maar als daaraan wordt vastgekoppeld, dat de N.A.S.-leiding bang is voor haar leden, die bezwaar zouden maken „over het gebruik van diensten van het verbureaukratiseerde N.V.V." dan verkoopt deze C. K. J. kletspraatjes zonder meer. Een dergelijke klacht is uit de N.A.S.-wereld niet te verwachten.

De N.A.S.-wereld weet, dat rapporten van de Hoge Raad van Arbeid niet meer in handen van de N.A.S.-leiding komen sedert de „erkende" vakbeweging uitstoting van het N.A.S. uit dat nette gezelschap bereikte.

Die N.A.S.-wereld heeft nooit bezwaar gemaakt, als in „De Arbeid" gegevens.... uit de werkgeverswereld werden gebruikt. Waarom zou zij protesteren als N.V.V.-gegevens benut worden?

Maar zelden bestaat er aanleiding voor de N.A.S.-leiding om artikelen enz. uit „De Vakbeweging" over te nemen. Zo belangrijk is dit orgaan zeker niet. Nooit wordt er ook maar naar gestreefd onze gerechtvaardige aanvallen op de overgave der N.V.V.-bureaukratie aan werkgevers en autoriteiten te weerleggen.

Met het oog op dit feit, doet het ten beste gegeven standje alleen maar kleinzielig aan.

H. Sn.

Sneeuwruimen

(-dt.). De winter schijnt voorlopig voorbij en daarom zou een stukje onder bovenstaande titel een grap kunnen doen vermoeden. Het is echter geen grap en of deze winter niet nog eens sneeuw geruimd moet worden, is helemaal niet onmogelijk. Nietwaar, „Maart roert zijn staart", leren de kinderen reeds op school en de in deze winter gevallen sneeuw, heeft op zichzelf al wat beroering gebracht.

In een Leeuwarder blad b.v. vonden wij enkele weken geleden een stukje, waarin een hartroerend beroep werd gedaan op de werklozen, waarvan de inzender o.m. vertelde, dat de werklozen het zoveel beter hebben dan de kleine renteniertjes, e.d., om hun dankbaarheid te tonen jegens de gemeenschap, die hun steun verleent in dagen van werkloosheid, door geheel belangloos de sneeuw op te ruimen.

Op soortgelijke wijze had de burgemeester van Culemborg de zaak ingekleed. Deze burgervader zond per 3 Februari j.l. aan de werklozen een schrijven van de volgende inhoud:

„Aan de werkloze ingezetenen van Culemborg.

Verscheidene ingezetenen hebben reeds hun vrijwillige burgerdiensten verleend in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden. Ik kom thans U vragen om Uw vrijwillige hulp bij het opruimen van de sneeuw, **als tegenprestatie voor het ontvangen van Uw steungelden.**

Dit geeft U een gelegenheid om aan het neerdrukkend nietsdoen te ontkomen.

In plaats van te stempelen kunt U een hoogst nuttig werk doen, waardoor de gehele burgerij gebaat wordt.

Zij, die gevolg willen geven aan deze oproep, worden verzocht zich Maandag a.s. op te geven op het bureau Gemeentewerken. Dinsdag kan dan reeds met het werk worden begonnen.

Met vereende krachten kan zo de hele sneeuwboel worden opgeruimd.

Ik hoop, dat velen hun goede wil zullen tonen en zich Maandag bij Gemeentewerken zullen melden."

Aldus de circulaire, door den burgemeester ondertekend en waarin door ons een kleine onderstreping is aangebracht.

In het onderstreepte zins-deel komt de bedoeling van dezen burgervader duidelijk tot uiting. Sneeuwruimen als contra-prestatie. Contra-prestatie veronderstelt wederkerig dienstbetoon en impliceert voor ons gevoel derhalve ook wederkerig erkentelijkheidsbetoon.

Gevraagd wordt derhalve, dat de werklozen zich erkentelijk zullen betonen voor de steun, die hun niet als een recht, voortvloeiende uit hun recht op het bestaan, doch als gunst wordt toegemeten. De gunst schiet in duizenden-een-gevallen hopeloos tekort en doet de „gesteunden", in voortdurende armoede met de gevolgen van dien, leven.

De erkentelijkheid der werklozen moet hen brengen tot arbeiden voor niets, aan het sneeuwopruimen. In Culemborg zijn er dan een paar dames, die hen aan het eind van een paar dagen of zo, een daalder boodschappen in huis brengen. Ja, zo liefdadig zijn ze dan wel.

Wij houden ons buiten de twistvraag: of sneeuwruimen op kosten van het rijk, dan wel naar het woord van minister Van den Tempel, op kosten van de gemeenten moet geschieden.

Wij zeggen: sneeuwruimen is een zwaar en zeer ongezond werk. Het eist goed geklede, goed geschoeide en vooral goed gevoede arbeiders.

Sneeuwruimen is bovendien hoogst noodzakelijke en nuttige arbeid. Met het doen verrichten daarvan is de gemeenschap in meer dan één opzicht gebaat. Zij die deze arbeid zullen verrichten en waarom moeten dat uitgezocht alleen gesteunde werklozen zijn, hebben recht op een aan andere reinigingsdiensten gelijkwaardig bestaan. Dat is het minste, wat geëist kan worden.

„Het Bouwvak" over het Stalinisme

In verband met een elders in dit nummer gepubliceerd artikel over de gevolgen van de eind Augustus 1939 door Moskou voltrokken nieuwste wending voor de strijd der C.P.N. in dit land nemen wij uit „Het Bouwvak" van de N.A.S.-federatie van 24 Februari j.l. het volgende artikel over:

„DE R.V.O. HERLEEFT.

Bouwvakarbeiders opgepast.

Een tweetal geschriften, ons de vorige week ter hand gesteld, zijn het die ons ertoe brachten in dit nummer van ons blad een waarschuwend woord te doen horen.

Tot op de dag van vandaag, doch al sedert enkele jaren, koketteert de z.g.n. Communistische Partij Nederland, C.P.N., met de moderne vakbeweging. Het is onze vakbeweging, belichaamd in het Nationaal Arbeids-Secretariaat en dus ook onze Federatie, die door deze partij en haar mantelorganisaties op leven en dood wordt bestreden. Haar bestuurders worden en werden dag in dag uit, met hoon en laster overladen. Geen enkel middel is en was te vies, om er onze beweging, onze mensen, mee te bestrijden en te trachten neer te halen.

Doch bij alles wat zij deden en doen gold maar één parool, het N.A.S., de N.A.S.-organisaties moeten kapot, versterkt de moderne vakbeweging.

Thans wordt echter de schijn aangenomen, alsof men heeft gebroken met het N.V.V., althans men zegt zich te keren tegen de leiders daarvan. Deze schijn wordt gewekt door, zoals wij reeds opmerkten, een tweetal geschriften, die wij de vorige week ontvingen. Het ene is een groot opgemaakt manifest, het andere een krantje, onder de titel: „De Bouwvakarbeider", orgaan der C.P.N., waarvan het correspondentieadres in de Van Eeghenstraat gevestigd is. D.w.z. in de gouden rand van Amsterdam, waar geen sterveling, die Amsterdam kent, een bouwvakarbeider zou zoeken. Bouwvakarbeiders wonen bij voorkeur niet in de gouden rand van de hoofdstad, waar de bourgeoisie te vinden is.

Doch dit daargelaten. Alhoewel manifest en krantje van hetzelfde kaliber zijn en in wezen niet anders beogen dan propaganda voor Stalin en zijn Duitse bondgenoten, is het toch vooral het laatste drukwerkje, dat ons tot het schrijven van deze waarschuwing bewoog. Daarmede toch wordt de eertijds door de C.P. op bevel van Moskou vermoorde R.V.O., toen deze niet meer paste in de eenheidsfront-propaganda met de moderne vakbeweging en in de propaganda voor het Volksfront met de bezittende klasse, nieuwe gestalte gegeven.

Het moet de schijn wekken, alsof het bedoelt te schrijven over bouwvakarbeidersbelangen, doch is in wezen niets anders dan een verlengstuk van „Het Volksdagblad" en zijn politiek-verderfelijke inhoud, dat door de gekozen titel gehoor bij de bouwvakarbeiders moet trachten te vinden.

Een enkele blik in dit krantje is voldoende om daarvan overtuigd te worden. In het gehele twaalf-kolommen tellende blaadje staat één stukje, dat voor de bouwvakarbeiders van enig belang kan zijn, n.l. een berichtje van een aanbesteding van 150 woningen in Amsterdam-West, door de Woningstichting „Patrimonium". De rest van de inhoud wordt gevormd door polemiek of wat daarvoor moet doorgaan en dan van een soort en op een peil, als alleen de C.P.N. wist te bereiken. Het slaat alle laagte-records.

Het is dus niets dan bedrog en wij geloven, dat wij ook in andere bedrijven zulke fraaie staaltjes van boerenbedrog te wachten zijn. Nu de heren internationaal geblameerd zijn, zoeken zij naar afleidingsmanoeuvres en zijn weer teruggekomen op hun oude methoden, n.l. die van de R.V.O. onzaliger nagedachtenis en andere soortgelijke comité's als die van strijdwillende arbeiders e.a.

Arbeiders, die hun vijf zinnen nog bij elkaar hebben, zullen zich zeker herinneren en met afkeer herinneren, de rampspoed en ellende, die deze comité's over talloos vele arbeiders hebben gebracht. Over werkende arbeiders en vooral ook over de werkloze en bij de werkverschaffingen tewerkgestelde arbeiders, die hen dienden tot het bedrijven van allerlei politieke avonturen ten bate hunner partij, waarvoor zij zonder enige schijn van verantwoordelijkheidsgevoel niet zelden in stakingen werden gedreven en dan aan hun lot werden overgelaten. Vooral was dat het geval, als er onder de betrokkenen een groter of kleiner aantal N.A.S.-leden waren.

*

Wij als bouwvakarbeiders herinneren ons in het bijzonder verschillende stukken strijd, waarbij zij de strijders tussen de benen liepen of de organisatie belemmerden bij het uitoefenen van haar taak. Wij herinneren ons als Federatie in het bijzonder, hoe de heren er sterk in waren, om juist als wij pogingen deden om tot bepaalde acties te komen of een begin van eenheid voor te bereiden, met uitvindingen voor de dag te komen, die ieder pogen op niets moesten doen uitlopen of althans ernstig belemmeren.

Grote en betekenisvolle schade voor de arbeiders en niets anders, heeft het optreden der C.P.N. en haar diverse mantelorganisaties, opgeleverd en menige arbeider is door dit alles in de loop der tijd gedesillusioneerd.

Nu, nu de R.V.O. weer herleeft, waarschuwen wij de kameraden in onze Federatie en alle bouwvakarbeiders in den lande, voor deze nieuwe bedreiging. Geeft dezen heren geen schijn van kans. Houdt hen verre van uw organisatie, opdat wij niet opnieuw te maken krijgen met alle comedies en capriolen, die in de afgelopen jaren ons zoveel schade hebben berokkend.

Hoog onze Landelijke Federatie van Bouwvakarbeiders!"

HERNIEUWDE OPDRACHT

N.V.V. en Stalinisten

De vrijage van de C.P.N., die de leiding van van het N.V.V. gold, is afgelopen. Zij was een onderdeel van de Volksfrontpolitiek. Om de leiders van het N.V.V. eventueel te kunnen gebruiken voor een samenwerking der C.P. Nationaal met de S.D.A.P. werden alle comité's van strijdwillende arbeiders losgelaten; comité's die zich buiten de C.P.N. om vormden veroordeeld; stakingen met „eigen leiding" prijsgegeven, bedrijfskranten stopgezet; werklozenorganisaties naar het N.V.V. geleid en werd de R.V.O. in het museum van Stalinistische curiositeiten opgeborgen.

Enige tijd maakten de N.V.V.-kopstukken van de aangeboden diensten gebruik en waren zij bereid de C.P.N.-propaganda voor de moderne vakbeweging als versterking van het N.V.V. te zien (men denke aan de proef met E.M.M. van Amsterdam).

Nu de liefde van de C.P.N. voorbij is, kwam er weer een nieuwe resolutie der N.V.V.-besturenvergadering van 26 Januari tegen de Stalinisten:

„De vergadering van de hoofdbesturen der bij het N.V.V. aangesloten organisaties, gehouden op 26 Januari 1940 te Utrecht,

spreekt haar scherpe afkeuring uit over de schandelijke aanval, welke Rusland op het demokratische Finland heeft gedaan, waardoor overduidelijk is gebleken, dat er tussen de nationaal-socialistische en communistische methode niet het minste verschil meer te constateren valt.

Uit het feit, dat de Communistische Partij in Nederland zelfs dit optreden van Rusland in elk opzicht verdedigt ,blijkt opnieuw, dat er een onoverbrugbare kloof bestaat tussen de Communistische Partij Nederland en de beginselen van de moderne vakbeweging. De vergadering bevestigt de resolutie, die de hoofdbesturenvergadering van 3 November 1933 heeft aangenomen, waarin een klemmend beroep wordt gedaan op de aangesloten organisaties. om **het lidmaatschap van fascistische organisaties, van de Communistische Partij Nederland en van haar neven-organisaties onverenigbaar te verklaren met dat der moderne vakbeweging.**

De vergadering is van oordeel, dat de resolutie van 3 November 1933 in die zin moet worden uitgebreid, dat ook personen, van wie krachtens hun optreden moet worden aangenomen, dat zij zich geestelijk verbonden voelen met een fascistische of communistische partij of een harer neven-organisaties, geen lid kunnen zijn van een bij het N.V.V. aangesloten organisatie.

De vergadering dringt er bij de aangesloten organisaties op aan, aan deze resolutie uitvoering te geven."

Deze uitspraak was het natuurlijk gevolg van de nieuwste koersverandering der C.P.N. Op royementen van hen, die door de C.P.N. naar de moderne vakbeweging geleid zijn, moet gerekend worden en dus

op een hernieuwde poging om het N.A.S.-leven van binnen uit te gaan vernielen.,

precies zoals dat in de derde periode (1928 tot 1934) gebeurd is. Het is zeker van belang aan de bekende Hollandse zegswijze te denken: **„Een ezel stoot zich maar één keer aan dezelfde steen."**

Getuigschrift van de H.P.

In de „H.P." van 17 Februari j.l. troffen wij het onderstaande gunstige getuigschrift van de redactie aan:

„Den minister van Sociale Zaken mag de eer niet worden onthouden, dat hij een onafhankelijk man is. Dit toonde hij trouwens reeds vroeger, toen hij ontslag nam als raadslid van Amsterdam, omdat hij zich door de federatie zijner partij de wet niet wilde laten voorschrijven en ook op andere momenten. Thans is hij minister, en — zo riep de lichtelijk onbesuisde en soms verschrikkelijk radikale roomse heer De Bruyn in de Eerste Kamer uit — nu zullen wij „sociaal-demokratie in de praktijk" aanschouwen. Intussen, zo'n vaart loopt het niet. Wie meent, dat minister Van den Tempel thans allerlei maatregelen zal nemen en allerlei zal doen, **omdat** ze voorkomen op het program zijner partij, vergist zich. Het is een lust in de arbeid van dezen bewindsman de oude waarheid te zien bevestigd, dat bestuurs- en regeringsverantwoordelijkheid nog iets anders is dan de verantwoordelijkheid van parlementsleden. Verkorting van de arbeidsduur? De minister verklaarde de vorige week in de Eerste Kamer nogmaals, dat hij er thans niet aan denkt en, door de economische toestand in de bedrijven er niet aan denken **kan**. Verordenende bevoegdheid voor de bedrijfsraden? Ik ben er een voorstander van — zei Zijne Excellentie — maar het is er het ogenblik nog niet voor. Verbindend-verklaren van collectieve arbeidscontracten? Zeker, maar alleen voor zover het algemene belang zulks vordert en er niet door in het gedrang komt. Het was pikant, maar tegelijk verkwikkend, den bewindsman zich **tegenover zijn partijgenoten** te horen beroepen op het algemene belang: hij weigerde tegenover zijn teleurgestelden vriend De la Bella het stukadoorscontract verbindend te verklaren, juist omdat het algemene belang zulks verbood en hij betoogde, dat er in die contracten geen loonbepalingen mogen voorkomen, die de grens van het normale loon overschrijden: dan kunnen ze **niet** verbindend worden verklaard. Ja, een onafhankelijk man is deze minister."

„Onafhankelijk" tegenover de klasse, waaruit hij voortkwam en de partij, die hem naar het ministersambt bracht.

Afhankelijk — van de bezittende klasse, die altijd femelde over haar verknochtheid aan het.... algemeen belang.

Fabrieksarbeiders.

VAN HET FEDERATIEBESTUUR.

Afdelingspenningmeesters opgelet!

Het lijkt ons goed, nu er de laatste weken in verschillende gemeenten werklozen, waarbij natuurlijk ook onze leden, zijn tewerk gesteld bij het sneeuwruimen, er de aandacht van onze afdelingspenningmeesters in de eerste plaats op te vestigen, dat deze dagen als normaal productief werk zijn te beschouwen bij de beoordeling van het aantal dagen werken voor het recht op uitkering uit de werklozenkas 1e halfjaar 1940.

Leden, die dus bepaalde dagen dit werk hebben verricht, vragen daarvan een bewijs aan de gemeentelijke dienst van Publieke Werken of de Arbeidsbeurs, opdat als zij hun 18 dagen hebben gewerkt, de stukken in hun bezit zijn.

GRONINGEN.

Voor een paar weken terug wezen wij op de loonsverhoging, die door de firma Nanninga & Zn. Houthandel te Groningen, aan het personeel werd gegeven, nadat wij daarover een bespreking met den werkgever hadden gevoerd.

Het optreden van de organisatie zit dezen werkgever, die zeer zeker tot een van de slechtst betalende firma's in Groningen behoort, blijkbaar nogal dwars. Ter verduidelijking daarvan merken wij op, dat de lonen daar variëren van 14 tot 32 gulden per week voor gehuwde arbeiders.

Nu er door de vorstperiode een tijdelijke slapte in het werk is ingetreden, heeft deze werkgever alle georganiseerde arbeiders ontslagen met de opmerking, dat als er weer werk kwam, hij zeker geen georganiseerden terug zou nemen.

Wij leven nu eenmaal in demokratisch Nederland, waarbij de z.g. erkende organisaties er hun dagelijks werk van maken de godsvrede te prediken in de verschillende bedrijven, ten nadele van de arbeiders!

Wij zouden willen, dat de moderne organisatie ook deze handelingen eens in haar pers wilde publiceren, inplaats van op de meest demagogische wijze week in week uit te verkondigen, dat het zo „loopt" met de duurtetoeslagen!

Wij wekken de kameraden houtbewerkers in Groningen op, zich nu juist aan de organisatie vast te houden. Men heeft jullie aanstonds de gelegenheid gebruik kunnen maken, terug weer nodig, makkers en dan zullen wij van te nemen, wat de werkgever ons nu onthoudt, maar dan dient uw organisatie ook strijdorganisatie te zijn, ergo geen deel blijven uitmaken van de moderne bond, omdat er in dat geval van Uw actie niets terecht zal komen.

BENDIEN'S CONFECTIEFABRIEKEN BESTAAN 50 JAAR.

Deze gebeurtenis is gepaard gegaan met feestelijke herdenking, toespraken van de firmanten, geschenken van en voor het personeel. In de pers, ook in „De Arbeiderspers", is daarvan gewag gemaakt.

Het lijkt allemaal zo mooi, maar het is goed ook eens de keerzijde van de medaille te bekijken. De firmanten hebben goed geboerd. Begonnen met zes, zijn er nu meer dan 1300 arbeidsters. De directie, die eerst bestond uit één Bendien, is nu natuurlijk over meer loten van de stam verdeeld. De firmanten behoren tot de zogenaamde gegoede klasse.

Daartegenover staat het feit, eveneens onlangs in „De Arbeiderspers" gesignaleerd, dat het zenuwslopende werk in de confectiefabrieken van Bendien tot een der slechtst betaalde werken in het land behoort. De firma weet handig zomerreisjes voor het personeel naar Zandvoort enz. te organiseren, doch zelfs bij die gelegenheid worden de meisjes geëxploiteerd voor de reclame der firma.

Thans heeft de directie voor de meisjes een spaarsysteem uitgevonden. Zij kunnen een kwartje of meer per week van hun toch al zo laag loon sparen. Zijn de meisjes nu tien jaar bij de firma werkzaam, dan krijgen zij een bedrag van ruim 500 gulden uitgekeerd. Dit is dan spaargeld plus rente, 1 procent hoger dan de nutsspaarbank, plus een bedrag der firma, indien althans de bedrijfsinkomsten dit toelaten, zo is de daaraan verbonden voorwaarde. Het fonds wordt beheerd door een commissie uit de directie en het personeel. Oppervlakkig beschouwd zou er niet zo veel tegen zo'n regeling zijn, maar het geraffineerde is, dat de meisjes, die van school af bij de firma komen als het ware aan het bedrijf vastgeklonken worden door hun spaarsysteem. De meeste meisjes zullen het niet meemaken, dat zij er tien jaar zijn. Al zouden hun zenuwen het tien jaar volhouden, dan zijn er nog zoveel andere factoren, die een meisje van omstreeks 20 jaar belang inboezemen.

Waar het op aan komt is, dat de hier weergegeven spaarmethode een maatregel te meer is om het personeel in slaafse onderworpenheid te houden. Reeds onlangs was er een staking onder het personeel van Bendien tegen de schandelijke lonen. Hetgeen echter het personeel moet leren is, dat het zich organiseert niet in de erkende vakbeweging, die als het er op aan komt de arbeiders van de strijd afhoudt, doch in de N.A.S.-vakbeweging, die bereid is trouw aan de zijde van de arbeiders te staan.

K.

VAN EN UIT DE ORGANISATIES.

ALKMAAR.

Een laatste opwekking aan de Alkmaarse P.A.S.-leden.

Jaarvergadering P.A.S. **Zondag 3 Maart a.s.** in het P.A.S.-gebouw. Laten de leden van de bij het P.A.S. aangesloten organisaties, hun sleur laten varen en de jaarvergadering bezoeken. En laten vooral de bestuurders niets onbeproefd laten, om de jaarvergadering te doen slagen.

AMSTERDAM.

Cursusvergadering voor werklozen.

De laatste cursusvergadering op Donderdagmiddag voor werklozen, uitgaande van het P.A.S., was beter bezet dan de voorlaatste. Maar een kleine 40 bezoekers is toch nog veel te gering. **Bouwman** voerde het woord over de gevolgen van de oorlog voor de arbeidersklasse en had een aandachtig gehoor.

Wij moeten er de aandacht op vestigen, dat het bezoek in hoofdzaak bestond uit bouwvakarbeiders. De leden der overige bij het P.A.S. aangesloten organisaties waren slecht opgekomen. Van transport b.v. waren er slechts drie bezoekers.

Kameraden, laat dat in het vervolg beter worden. Donderdag 7 Maart a.s. spreekt, eveneens om 2 uur op de Leidsegracht 36, kam. G. Dijkstra, over het onderwerp: „Sociale wetgeving", waarover zo talrijke adviezen door de N.A.S.-leden worden gevraagd.

V.V.V.O. Rotterdam

Zondag 10 Maart a.s. beleggen wij onze vijfde filmochtend in de Harmonie, aan de Gaesbeekstraat, in samenwerking met R.S.A.P., P.A.S. en Alg. Werkl. Bond.

Vertoond wordt de prachtfilm: **„Men gaf hem een geweer".** Spreker: H. Sneevliet.

Voor leden van R.S.A.P., P.A.S., A.W.B. en V.V.V.O. tegen de bekende prijzen. Voor niet-leden 25 cent. Zaal open 9.30 uur. Aanvang 10 uur. Kaarten verkrijgbaar bij den boden en bij D. v. d. Graaf, Heer Arnoldstr. 7; H. Bossers, Putschebocht 88; G. Klaassen, Roggestr. 24; C. Roelse, Kouterstr. 21.

Kascontrôle.

I.S.F.

Ondergetekenden verklaren boeken en bescheiden van den penningmeester van het I.S.F., over het laatste halfjaar van 1939 gecontrôleerd en in orde bevonden te hebben.

w.g. S. v. d. Gracht.
w.g. L. Quist.
Januari 1940. w.g. M. de Jong.

Uitleenbibliotheek „F. Domela Nieuwenhuis"

Kameraden! Het wil ons voorkomen, dat sommigen van onze oude lezers niet op het nieuwe adres hebben gelet. Dit is: **Leidsegracht 36.**

Want het kan beter! Wij zijn momenteel wel boven het aantal lezers van het vorige seizoen, doch wij zijn niet voldaan! Lang niet, vrienden! In deze tijd van teruggang en verslapping mag je niet klagen als je niet achteruit gaat, maar wij moeten **vooruit!** Wij missen nog heel wat lezers die wij voorheen hadden. Uitgelezen, kameraden? Dat maakt gij ons niet wijs! Andere klachten of opmerkingen? Zegt ons die en tien tegen één, dat zij uit de weg geruimd kunnen worden. Aan lectuur ontbreekt het toch zeker niet? Op elk terrein is er aanwezig. De kosten? P.A.S.-leden gratis lezen! Sympathiserenden en/of andere groeperingen tegen een kleine vergoeding. Vraagt eens inlichtingen. Gij wordt zeker lezer! Stilstaan is de dood; beweging het leven!

Voor de Commissie der Uitleenbibliotheek,
U.

P.S. Van het bestuur der W.B. mochten wij weder gratis een pakket van 7 boeken en wat kleinere werkjes ontvangen. Daarvoor namens onze lezers, hartelijk dank. Dr. Wibaut schreef in zijn voorwoord van Sinclair's „Wildernis": „De W.B. is van haar oprichting af een beschavingswerk geweest. Een moedig ondernemen en bekwaam volgehouden beschavingswerk."

Zij, die dit werk willen steunen — en dit is nodig vrienden — stellen zich met ons in verbinding. Gij zult er geen spijt van hebben!

Voor de Comm. Uitleenbibl. „F.D.N.",
U.

ARBEIDERS
VERZEKERT UW LEVEN
bij
N.V. Levensverz. Maatschappij
„AURORA"
AMSTERDAM - HEERENGRACHT 62
Gunstige Polisvoorwaarden.

„AURORA"
sluit Volks-, Levens- en Pensioenverzekering